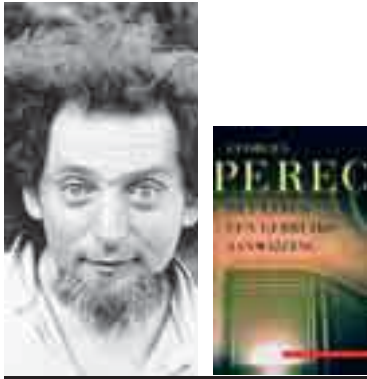

BLUFBOEK

055

Honderd hoogtepunten uit de moderne literatuur. Voor in uw boekenkast, op recepties en bij vrienden.

GEORGES PEREC

Het leven een gebruiksaanwijzing

1978

We schrijven iets voor acht uur 's avonds op 23 juni 1975, Parijs. Ergens in een appartementsgebouw doen de bewoners de dingen die ze moeten doen. Ze lezen een brief aan een klaptafel, ze eten gekruide sardientjes of slapen al en dromen van een alpenlandschap. Hun levens vormen honderden verhalen. Luttele seconden geleden werd er een verhaal aan toegevoegd, want de excentrieke Engelsman Bartlebooth van de derde verdieping is net overleden. De laatste decennia van zijn leven stonden in het teken van een even groot als absurd project met aquarellen die gemaakt werden en dan weer

vernietigd. Met zijn overlijden komt dat project vroegtijdig ten einde. Nog meer dingen lopen ten einde in *Het leven een gebruiksaanwijzing* van Georges Perec, het dikke boek met die honderden verhalen over de bewoners van een appartementsgebouw. De minzame Georges Perec – op foto's ziet hij er steevast uit als een professor na een explosie in zijn laboratorium – stierf veel te vroeg, in 1982. Hij was toen 45 en had longkanker. Perec won met zijn debuut *De dingen* in 1965 meteen de Prix Renaudot, maar hij werkte tot het verschijnen van *Het leven een gebruiksaanwijzing* als archivaris van een Parijs' ziekenhuis. Naar verluidt werd hij slecht betaald. 'De laatste grote gebeurtenis in de geschiedenis van de roman', jubelde de Italiaanse auteur Italo Calvino over dit boek, en als hij met 'laatste' 'meest recente' bedoelde, dan overdreef hij niet eens. Je mond valt open van Perecs fantasie. Zijn verhalen zijn

wonderbaarlijk precies opgeschreven, met veel details: de nylon hoezen over de divan, de norse gelaatsuitdrukking van het bleke meisje – ze is te lang voor haar leeftijd – en het sjaltje dat de assistente van de makelaar aan haar tas knoopte. Perec nam achteraan in zijn boek een lijst op van meer dan honderd verhalen, naast een tijdslijn en een trefwoordenlijst van meer dan vijftig bladzijden. Komt *Het leven een gebruiksaanwijzing* ter sprake, dan wordt steevast de puzzelfactor genoemd. De verhalen van alle bewoners die Perec vertelt, staan in de volgorde van een schaakzet. Het speelbord is de dwarsdoorsnede van het gebouw en elk appartement is een vakje. Perec heeft het zich bovendien moeilijker gemaakt door met allerlei lijsten te werken van dingen die in een bepaald ritme moesten voorkomen in de hoofdstukken. Minder hoeft je ook niet te verwachten van de auteur die ooit

een boek schreef zonder de letter 'e' – met de mooie titel *La disparition* – en die vervolgens een boek schreef met alleen maar de 'e' als klinker. Maar veeleer dan een spel met structuren is dit een weemoedig boek over de dingen die voorbij zijn, over de dingen die niet afgerond worden, en over de dingen die zoek raken, al wordt de geschiedenis tot in de kleinste details geanalyseerd en op systeemfiches neergeschreven, met een krassende pen maar in leesbare letters. Perec was evenwel geen doemdenker. Wel een man met een gevoel voor nostalgie, voor stijl en ook voor humor. Ja, zegt dit boek, de dingen gaan voorbij, en ons rest de droefenis over wat niet lukte. Maar vooral rest ons het genot van de herinnering, die de werkelijkheid overtreft en een eigen wonderde wereld vormt. (Jeroen Overstijns)

ONLINE

www.standaard.be/blufboek

Watou 2007

© Eric de Mildt

DE ZANGER

HUGO CLAUS

Vrij is de zanger niet
Maar vlug en schamper en toppen scherend als een
baard.

Vrij is hij niet want zijn doorboord geklater
En zijn sprekend wormhout hangen in zijn mond,
huig en zijn tong.
Losgelaten in zijn huid, dit huis,
Groet de zanger koekoek noch vinkenvanger.

Noch de schuwe spieders in het laagland.

De zanger is zijn lied.

Uit: Gedichten 1948 – 1993. De Bezige Bij, 1994.

Dichters werden vroeger vaak 'zangers' genoemd. Voor velen lijkt dat nu een wat suffige omschrijving van het dichterschap. Hugo Claus, die het tegendraadse niet schuwt, kiest voor 'De zanger' als titel van een van zijn beste gedichten. Niks in dat gedicht heeft te maken met een wat oubollige definitie van poëzie. De woorden wor-

den zo verrassend tegen elkaar aangeschurd, gaan zo in elkaar op, suggereren zoveel subtiele hiaten dat het gedicht zich makkelijk in het geheugen fixeert. Waarom die poëzie niet associëren met het werk van de Italiaanse kunstenaar Pietro Rocca-salva? Zijn imponerende doeken lijken minimalistisch, maar eigenlijk zijn het dek-

sels boven een tumultueuze wereld. Ze stralen met hun aardedonkere kleuren een dreiging uit die ook de zanger van Claus mirakels knap uitzingt.

Elke week bespreekt Gwy Mandelinck een gedicht en een beeldend werk van de Poëziesomer van Watou.

WATOU 2007

WATOU 2007: DRIE EURO KORTING !

Dankzij De Standaard en KBC betaalt u in ruil voor deze bon aan de kassa van De Poëziesomer 6 i.p.v. 9 euro voor uw toegang. De 27ste editie van Watou loopt van 1 juli tot en met 9 september, telkens van 14 tot 19 uur (11 tot 19 uur op zon- en feestdagen). Alle info vindt u op www.poeziesomerswatou.be.

PARTNERS VAN DE POEZIEZOMER De Standaard

